gemeente Terschelling

Uitvoeringsagenda

2026–2030

Bestuurlijke oplegger

Doel van de bespreking

Het college bespreekt de voorgestelde bestuurlijke opgaven, de onderlinge prioritering, het opdrachtgeverschap, de planning en de besluitmomenten. De bespreking vormt de basis voor de definitieve opdrachten aan de organisatie.

Gevraagde richting

- Herkent het college alle bestuurlijke opgaven uit het coalitieakkoord?
- Stemt het college in met de indeling per begrotingsprogramma en opgavenummer?
- Stemt iedere portefeuillehouder in met het bestuurlijk opdrachtgeverschap en de inhoud van de eigen opdrachten?
- Kloppen de voorgestelde volgorde, parallelle versnelling en bestuurlijke mijlpalen?
- Passen de prioriteiten binnen de beschikbare capaciteit en financiële kaders?
- Welke opdrachten kan het college na verwerking van de bespreking formeel vaststellen en welke onderwerpen vragen eerst nadere richting van de gemeenteraad?

Status

Dit document is een bespreekversie. De bespreking leidt nog niet automatisch tot investeringen, kredieten of nieuw beleid. Het college stelt de definitieve opdrachten afzonderlijk vast. Wanneer een uitwerking buiten bestaande raads- of financiële kaders treedt, legt het college deze aan de gemeenteraad voor.

Leeswijzer

Waarom deze uitvoeringsagenda?

Met het coalitieakkoord 2026–2030 heeft de gemeenteraad richting gegeven aan de ontwikkeling van Terschelling. Met deze uitvoeringsagenda vertaalt het college de bestuurlijke opgaven uit het coalitieakkoord naar opdrachten aan de gemeentelijke organisatie. Per opgave maakt de agenda zichtbaar welk maatschappelijk resultaat wordt nagestreefd, welke bestuurlijke keuzes nodig zijn, welke producten de organisatie moet opleveren en wanneer college of gemeenteraad aan zet is.

De uitvoeringsagenda vormt de schakel tussen coalitieakkoord, programmabegroting, bestuurlijke besluitvorming en ambtelijke uitvoering. De agenda is nadrukkelijk geen optelsom van alle reguliere werkzaamheden. Bestaand beleid en wettelijke taken neemt de agenda alleen op wanneer actualisatie, een bestuurlijke keuze of een bijzonder uitvoeringsrisico aan de orde is.

Hoe is de uitvoeringsagenda opgebouwd?

De programma-indeling van de begroting ordent de uitvoeringsagenda. Alle punten uit het coalitieakkoord zijn gecontroleerd en ondergebracht bij het passende programma en opgavenummer.

Programma 1	**Bestuur en Veiligheid**
Programma 2	**Wonen, Ruimtelijke Ontwikkeling en Voorzieningen**
Programma 3	**Bereikbaarheid, Haven en Mobiliteit**
Programma 4	**Sociaal Domein, Gezondheid en Jeugd**
Programma 5	**Energie en Duurzaamheid**
Programma 6	**Economie, Toerisme, Cultuur en Leefbaarheid**
Programma 7	**Bedrijfsvoering**

Bestuurlijk opdrachtgeverschap: totaaloverzicht

Iedere portefeuillehouder is aanspreekbaar op de inhoud, voortgang en bestuurlijke voorbereiding van de eigen opgaven. Bij gedeelde opgaven staat hieronder welk onderdeel bij welke portefeuillehouder hoort. Het college blijft als geheel verantwoordelijk voor de prioritering tussen opgaven, de samenhang, de beschikbare capaciteit, de financiële kaders en besluiten die meerdere portefeuilles raken.

Opgave		Bestuurlijk aanspreekbaar	Onderdeel
1.1	Bestuurlijke vernieuwing	Burgemeester	Rollen, bevoegdheden, bestuurlijke werkwijze en samenwerking raad–college–organisatie.
1.2	Veiligheid	Burgemeester	Openbare orde, veiligheid, crisisbeheersing, toezicht en handhaving op het gebied van openbare orde en veiligheid.
2.1	Wonen en volkshuisvesting	Wethouder Ruige	Woonbeleid, woningmarkt, woningbouwprogrammering en prestatieafspraken.
2.2	Ontwikkellocaties	Wethouder Ruige	Gebiedsontwikkeling, ruimtelijke ordening, grondbeleid en woningbouwlocaties, met uitzondering van de hieronder genoemde onderdelen.
2.2	Ontwikkellocaties	Wethouder Kielstra	Dellewal, Campus Victoria en de relatie van deze locaties met onderwijsvoorzieningen.
2.3	Voorzieningen, vastgoed en grondbeleid	Wethouder Adams	Maatschappelijke voorzieningen, sportvoorzieningen en relatie met de openbare ruimte zoals toezicht en handhaving.
2.3	Voorzieningen, vastgoed en grondbeleid	Wethouder Ruige	Gemeentelijk vastgoed, grondbeleid en ruimtelijke kwaliteit.
3.1	Bereikbaarheid	Wethouder Adams	Bereikbaarheid, vervoer, infrastructuur en relatie met Waddenveren.
3.2	Mobiliteit en verkeersveiligheid	Wethouder Adams	Mobiliteit, verkeer, verkeersveiligheid en openbare ruimte.
3.3	Havenontwikkeling	Wethouder Kielstra	Haven, havenontwikkeling en havenorganisatie.
3.4	Parkeren	Wethouder Kielstra	Parkeren, Schylge–vignet.
4.1	Sociale basis en meedoen	Wethouder Adams	Wmo, welzijn, vrijwilligers, mantelzorg, sport en sociale basis.
4.2	Zorg en gezondheid	Wethouder Adams	Volksgezondheid, zorg en preventie.
4.3	Jeugd en bestaanszekerheid	Wethouder Adams	Jeugd, Participatie, Schuldhulpverlening.
4.3	Onderwijs	Wethouder Kielstra	Onderwijs, kinderopvang, LEA en aansluiting onderwijs–jeugd.
5.1–5.3	Energie en duurzaamheid	Wethouder Kielstra	Energietransitie, energie–infrastructuur, duurzaamheid, water, klimaat en regionale energiesamenwerking.
6.1	Economie en toerisme	Wethouder Ruige	Economie, recreatie, toerisme, promotie en evenementenbeleid.
6.2	Cultuur, erfgoed en evenementen	Wethouder Adams	Cultuur, erfgoed, monumentenzorg en culturele evenementen.
6.3	Natuur en recreatief gebruik	Wethouder Kielstra	Natuur, Natura 2000 en relatie natuur–recreatie.
7.3	Bedrijfsvoering	Wethouder Kielstra	Personeel en organisatie, bedrijfsvoering, informatie, automatisering en dienstverlening.

Hoe zijn de opgaven bepaald?

Bij het bepalen van de opgaven zijn alle punten uit het coalitieakkoord 2026–2030 gecontroleerd en ondergebracht bij het passende begrotingsprogramma en opgavenummer. Per coalitiepunt is vervolgens beoordeeld welk beleid en welke besluiten al bestaan, welke wettelijke verplichtingen gelden, of bestaand beleid moet worden voortgezet of geactualiseerd en waar nieuw beleid of een nieuwe bestuurlijke keuze nodig is. Ook ontwikkelingen, risico's, financiële gevolgen en uitvoeringsvragen zijn betrokken. Daarbij zijn de programmabegroting, jaarrekening, bestuursrapportages, rechtmatigheidsverantwoording en overige relevante planning-en-controldocumenten als bron gebruikt.

De presentatie van de uitvoeringsagenda en de werkwijze voor de begrotingsbehandeling worden uit elkaar gehouden. In deze uitvoeringsagenda staat de vertaling van de coalitiepunten naar bestuurlijke opgaven en opdrachten. De afzonderlijke beoordeling en behandeling van bestaand beleid binnen de begroting volgt bij de begrotingsbehandeling.

Iedere opgave bevat een inhoudelijk volledige en herleidbare weergave van de relevante afspraken uit het door de gemeenteraad op 3 juni 2026 vastgestelde coalitieakkoord. Het formeel vastgestelde coalitieakkoord blijft leidend voor de precieze tekst. Per opgave staat vervolgens of sprake is van nieuw of bestaand beleid. Bij bestaand beleid geeft de agenda concreet aan of de gemeente het beleid voortzet, actualiseert, intensiveert, versnelt of anders uitvoert. Zo ziet de lezer direct wat de coalitieafspraak verandert ten opzichte van de bestaande situatie.

De bestaande situatie onderbouwt de organisatie zo volledig mogelijk met de besluiten, beleidskaders en overige brondocumenten die via de gemeenteraad zijn gepubliceerd. Daaronder vallen ook relevante programmabegrotingen, jaarrekeningen, bestuursrapportages en rechtmatigheidsverantwoordingen. Per bron vermeldt de organisatie ten minste titel, besluitvormend orgaan, datum en betekenis voor de opgave vermeld. De inhoud van deze bronnen verwerkt de organisatie in de bestuurlijke bedoeling, de opdracht en de besluitvorming.

Hoe lees je een opgave binnen een programma?

Iedere opgave heeft een vast nummer dat bestaat uit het programmanummer en het volgnummer van de opgave. Opgave 1.1 is bijvoorbeeld de eerste opgave binnen Programma 1. Dit nummer gebruikt de organisatie ook in bestuurlijke opdrachten, voorstellen, begrotingsstukken en voortgangsrapportages.

- Bestuurlijk opdrachtgever en ambtelijk opdrachtgever
- Coalitieafspraken, de exacte tekst
- Bestuurlijke bedoeling en maatschappelijk resultaat
- Bestaande situatie en context
- Type beleidswijziging
- Bestuurlijke opdracht aan de organisatie
- Deelonderwerpen
- Cruciale afhankelijkheden
- Financiële randvoorwaarden
- Risico's en beheersmaatregelen
- Bestuurlijke mijlpalen en besluitvorming
- Monitoring en bijsturing

De opdracht benoemt welke onderdelen de organisatie minimaal moet uitwerken. Het college stelt deze opdracht vast en treedt daarmee op als bestuurlijk opdrachtgever. Als de uitwerking kaderstelling, nieuw beleid, kredietverlening of andere bevoegdheden van de gemeenteraad raakt, wordt dit afzonderlijk en herkenbaar aan de raad voorgelegd. Binnen iedere opdracht wordt, waar wenselijk of noodzakelijk, de juiste vorm van participatie ingezet.

Sturing op voortgang en snelheid

De planning moet passen bij een bestuursperiode die in 2030 eindigt. Een visie, agenda of programma is geen eindresultaat, maar een middel om tot keuzes en uitvoering te komen. Daarom stuurt het college per opgave op een eerste besluit, een uitvoeringsstart en periodieke voortgang. Wanneer capaciteit tekortschiet, accepteert het college geen stilzwijgende vertraging: het college ontvangt een voorstel met prioriteiten, gevolgen en keuzes over fasering, externe ondersteuning of het tijdelijk stoppen van ander werk.

Relatie met begroting en financiën

Deze uitvoeringsagenda is geen begroting en bevat geen automatische investerings-, krediet- of beleidsbesluiten. Per opgave geeft de organisatie wel aan welke bestaande middelen beschikbaar zijn, welke financiële onzekerheden bestaan en op welk moment aanvullende besluitvorming nodig kan zijn. Elk vervolgvoorstel bevat tenminste: bestaande dekking, incidentele en structurele lasten, benodigde capaciteit, mogelijke subsidies of bijdragen van derden, financiële risico's en het voorgestelde moment van verwerking in de planning-en-control cyclus.

Zolang de financiële omvang nog niet betrouwbaar kan worden geraamd, benoemt de organisatie dit als onzekerheid. De organisatie levert dan bij de eerstvolgende bestuurlijke mijlpaal een bandbreedte, dekkingsopties en gevolgen voor andere prioriteiten op.

Relatie met de organisatie

Terschelling is een kleine eilandgemeente. Een beperkt aantal medewerkers draagt meerdere complexe dossiers. De uitvoeringsagenda moet daarom niet alleen ambities benoemen, maar ook zichtbaar maken wat uitvoerbaar is. Per opgave beoordeelt de organisatie de benodigde deskundigheid, beschikbare capaciteit, kwetsbare functies, afhankelijkheid van externe partijen en samenloop met andere opgaven beoordeeld. Het college stelt prioriteiten wanneer niet alles gelijktijdig kan uitvoeren.

Monitoring en verantwoording

De portefeuillehouder bespreekt de ambtelijke voortgang periodiek in het portefeuillehouders overleg. Wanneer voortgang, samenhang, prioritering, capaciteit of uitvoering een collegebrede afweging vraagt, legt de portefeuillehouder het onderwerp aan het college voor. De reguliere financiële voortgang en tussentijdse bijsturing lopen via de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over de bereikte resultaten, afwijkingen, bestede middelen en opgaven die doorlopen naar een volgend jaar.

Wanneer uitvoering mogelijk blijft binnen de door de raad vastgestelde inhoudelijke en financiële kaders, stuurt het college op de uitvoering. Wanneer een voorstel buiten deze kaders treedt, bijvoorbeeld door nieuw beleid, een wezenlijk andere koers, aanvullende structurele middelen of een nieuw krediet, wordt het voorstel ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. Bij wezenlijke afwijkingen wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Status van dit document

Deze uitvoeringsagenda is de bestuurlijke vertaling van het coalitieakkoord 2026–2030 naar opdrachten voor de gemeentelijke organisatie. Na vaststelling vormt zij het kader voor programmering, uitvoering, begroting, monitoring en verantwoording. De agenda actualiseert het college ten minste jaarlijks op basis van besluitvorming, voortgang, financiële ontwikkelingen, capaciteit en nieuwe wettelijke of maatschappelijke ontwikkelingen.

2026 - 2030

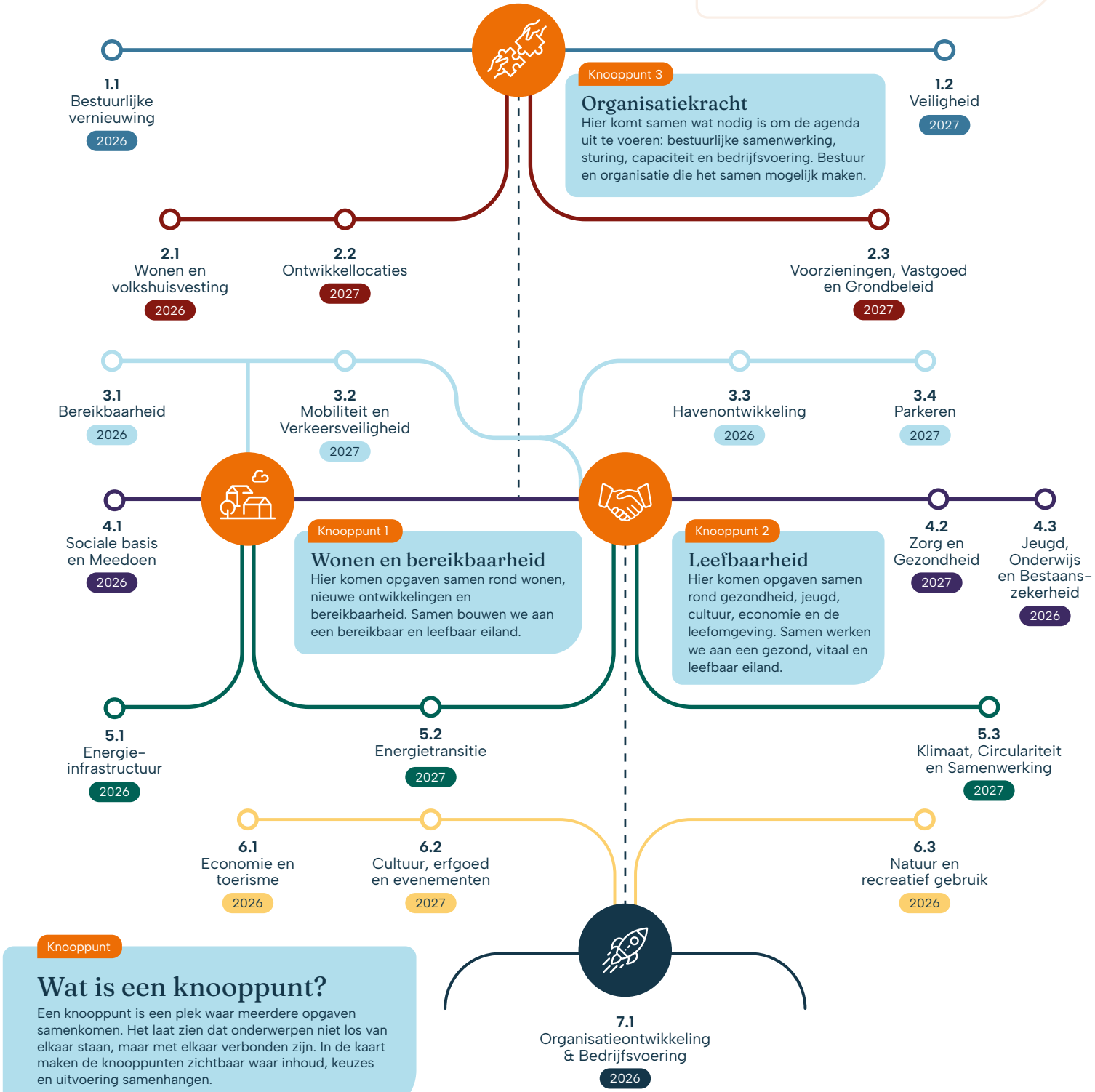
Uitvoeringsagenda

Van coalitieakkoord naar uitvoering

De uitvoeringsagenda vertaalt het coalitieakkoord 2026–2030 naar concrete opdrachten voor de gemeentelijke organisatie. De agenda laat zien waar we aan werken, wat we willen bereiken en wanneer college of gemeenteraad aan zet zijn.

Programma's

1. Bestuur en Veiligheid
2. Wonen, Ruimtelijke Ontwikkeling en Voorzieningen
3. Bereikbaarheid, Haven en Mobiliteit
4. Sociaal Domein, Gezondheid en Jeugd
5. Energie en Duurzaamheid
6. Economie, Toerisme, Cultuur en Leefbaarheid
7. Bedrijfsvoering

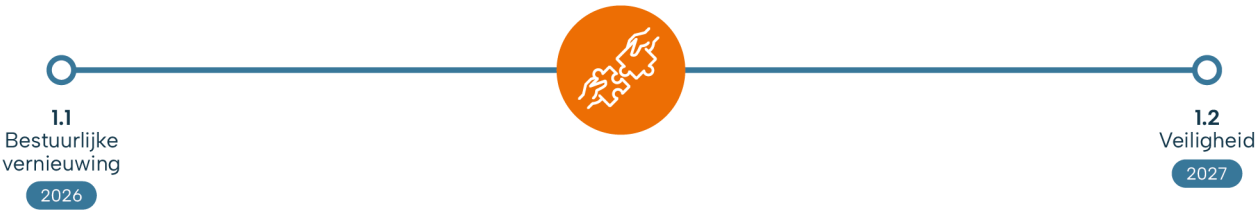
Knooppunt

Wat is een knooppunt?

Een knooppunt is een plek waar meerdere opgaven samenkomen. Het laat zien dat onderwerpen niet los van elkaar staan, maar met elkaar verbonden zijn. In de kaart maken de knooppunten zichtbaar waar inhoud, keuzes en uitvoering samenhangen.

Programma 1

Bestuur en Veiligheid

Opgave 1.1 Bestuurlijke vernieuwing

1. Bestuurlijk opdrachtgever

Burgemeester

2. Ambtelijk opdrachtgever

Gemeentesecretaris en de griffier.

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave

Het college wil de gemeenteraad en inwoners tijdig informeren en actief betrekken bij beleidsvoorstellen in ontwikkeling. Raad en college blijven zorgvuldig binnen de eigen wettelijke rollen en bevoegdheden. Het college wil met en de raad in gesprek over bestuurlijke vernieuwing en tenminste jaarlijks een gezamenlijke heisessie organiseren. Om ook jeugd en jongeren een stem te geven over de toekomst van Terschelling, wordt een Jeugdraad opgericht.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat

Bestuurlijke vernieuwing betekent deze bestuursperiode dat de gemeente (in brede zin):

- meer in verbinding staat met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties;
- transparanter en toegankelijker besluiten neemt;
- sneller inspeelt op maatschappelijke ontwikkelingen.

In dit proces ontwikkelen in de komende periode de bestuursorganen en de organisatie de onderlinge samenwerking, bewustzijn over ieders specifieke taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Bestuurlijke vernieuwing betekent in deze bestuursperiode dat raad, college en organisatie bewust aandacht geeft aan hun bestaande rollen, bevoegdheden en onderlinge afspraken. Het doel is niet om een nieuw bestuurlijk stelsel te ontwerpen, maar om de bestaande kaders beter te begrijpen, consequent toe te passen en waar nodig werkafspraken te verduidelijken. De werkwijze voor deze komende vier jaar is: samen ontdekken welk onderwerp aandacht vraagt, daarover afspraken vaststellen en deze vervolgens in de praktijk toepassen.

Aard van de opgave: Het gaat om bestaande kaders en bestaand beleid. De opgave richt zich op hernieuwde aandacht, verduidelijking en consequente toepassing; er is geen nieuw beleidskader of aanvullend budget voorzien.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Gemeentewet	Wetgever	Rollen en bevoegdheden van raad, college en burgemeester
Reglement van Orde voor de vergaderingen en Andere werkzaamheden op het domein van de gemeenteraad	Gemeenteraad	Werkwijze gemeenteraad
Raadsbesluit Coalitieakkoord	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Formele vaststelling
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstuk 4	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Bestuurlijke samenwerking

Lopende trajecten:
- aangepaste werkwijze technische vragen;
- bestuurlijke tweedaagse Q3 2026;
- voorbereiding van de agenda voor bestuurlijke vernieuwing.

6. Bestuurlijke randvoorwaarden

Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

De opgave past binnen de bestaande wettelijke kaders en begroting. Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande middelen voor bestuur en bestuurlijke ondersteuning.

Concreet bestuurlijk risico: Concreet aandachtspunt is dat afspraken bij bestuurlijke of personele wisselingen hun werking kunnen verliezen. Daarom stelt het bevoegde bestuursorgaan vaste afspraken schriftelijk geborgd en jaarlijks bestuurlijk besproken.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie

Leg de oogst van de bestuurlijke tweedaagse uiterlijk in Q4 2026 vast. Benoem op basis daarvan het eerstvolgende onderwerp binnen de bestuurlijke samenwerking dat aandacht nodig heeft. Werk dit onderwerp met raad, college en organisatie uit volgens de werkwijze samen ontdekken, vaststellen en toepassen. Begin met de bestaande rollen en bevoegdheden en de werkwijze voor technische vragen. Evalueer na toepassing of de afspraken werken en bepaal vervolgens gezamenlijk het volgende onderwerp.

Volgorde:
- de tweedaagse levert de oogst op;
- daarna wordt één eerstvolgend aandachtsonderwerp gekozen, gezamenlijk verkend, vastgesteld en toegepast;
- Pas na evaluatie van de toepassing wordt het volgende onderwerp gekozen.

Besluitvorming: voor aandacht voor en toepassing van bestaande rollen, bevoegdheden en werkafspraken binnen de bestaande begroting is geen nieuw raadsbesluit nodig. Wanneer de uitwerking leidt tot wijziging van een raadsverordening, het Reglement van Orde, de formele werkwijze van de raad of de door de raad vastgestelde financiële kaders, legt het college een afzonderlijk voorstel aan de gemeenteraad voor.

Daarnaast moet jeugd meer betrokken bij en geënthousiasmeerd worden voor de lokale politiek. Onderzocht moet worden wat hieraan bij kan dragen, zoals een jeugdraad of een kinderburgemeester.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q3 2026	Uitgevoerde bestuurlijke tweedaagse en vervolgafspraken.	College/ gemeenteraad	Besluit vastgelegd met resultaat, eigenaar, termijn, financiële gevolgen en wijze van monitoring.
Q4 2026	Eerste ontwerp en werkwijze vastgesteld.	College/gemeenteraad	Besluit vastgelegd met resultaat, eigenaar, termijn, financiële gevolgen en wijze van monitoring.
Jaarlijks	Toetsing toepassing en gezamenlijke evaluatie.	College/gemeenteraad	Voortgang besproken; resultaten, planning, financiën, capaciteit en risico's zijn afgezet tegen de vastgestelde norm en afwijkingen leiden zo nodig tot een expliciet bijsturingsbesluit.
Q1 2030	Eindevaluatie raad.	Gemeenteraad	Voortgang besproken; resultaten, planning, financiën, capaciteit en risico's zijn afgezet tegen de vastgestelde norm en afwijkingen leiden zo nodig tot een expliciet bijsturingsbesluit.
Q4 2027	Vastgestelde Inventarisatie en keuzemogelijkheden om de jeugd meer betrekken.	College/gemeenteraad	Voorstel mogelijkheden, planning financiële gevolgen, de wijze van monitoring

De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken met de portefeuillehouder in het Portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment

Opgave 1.2 Openbare orde, veiligheid en crisisbeheersing

1. Bestuurlijk opdrachtgever

Burgemeester

2. Ambtelijk opdrachtgever

Teamleider Staf

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave

Bestaand veiligheidsbeleid blijft in stand.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat

Een veilig eiland en een gemeente die aantoonbaar is voorbereid op incidenten en crises. Veiligheidsprioriteiten sluiten aan op het actuele veiligheidsbeeld en bestuurlijke instrumenten zijn bruikbaar en actueel.

Aard van de opgave: Het gaat om bestaand beleid dat de organisatie periodiek actualiseert, en waar nodig, wordt geïntensiveerd op basis van het actuele veiligheidsbeeld.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Integraal Veiligheidsbeleid Terschelling 2025–2028	Gemeenteraad, 22 januari 2025	Hoofdkader veiligheid
Algemene Plaatselijke Verordening 2021	Gemeenteraad, 9 juni 2021	Openbare orde en handhaving
Wijziging Algemene Plaatselijke Verordening	Gemeenteraad, 10 april 2024	Actualisatie instrumentarium
Gemeentewet	Wetgever	Openbare orde en veiligheid
Wet veiligheidsregio's	Wetgever	Crisisbeheersing en rampenbestrijding
Raadsbesluit Coalitieakkoord	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Formele vaststelling
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstuk 8	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Toezicht en handhaving

Lopende trajecten: uitvoering Integraal Veiligheidsbeleid; onderhoud en oefening crisisorganisatie; samenwerking met politie, Veiligheidsregio Fryslân en Openbaar Ministerie; periodieke actualisatie van regelgeving en instrumenten.

6. Bestuurlijke randvoorwaarden

Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Uitvoering binnen bestaande middelen is het uitgangspunt. Het voorstel maakt afzonderlijk zichtbaar welke nieuwe maatregelen niet zijn gedekt en bevat dan een raming, dekkingsopties en gevolgen voor capaciteit.

Concreet bestuurlijk risico: Concrete risico's zijn een veranderend veiligheidsbeeld, afhankelijkheid van veiligheidspartners en veroudering van regelgeving. Daarom worden veiligheidsprioriteiten en instrumenten periodiek geactualiseerd.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie

Actualiseer de uitvoering van het Integraal Veiligheidsbeleid 2025–2028. Lever uiterlijk Q2 2027 een veiligheidsanalyse en voorstel voor prioriteiten op. Leg in Q3 2027 een bestuurlijk veiligheidsprogramma voor waarin prioriteiten, crisisorganisatie, handhaving, partners, capaciteit, financiële gevolgen en monitoring samenkomen.

Volgorde:

- eerst het actuele veiligheidsbeeld en de werking van bestaande instrumenten beoordelen;
- daarna prioriteiten en eventuele actualisaties vaststellen.

Oefenen van de crisisorganisatie en samenwerking met partners lopen gelijktijdig door.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q3 2026	Vastgestelde opdracht veiligheidsanalyse.	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q2 2027	Vastgestelde resultaten veiligheidsanalyse en opdracht tot de vorming van een veiligheidsprogramma.	College	Analyse vastgesteld; relevante feiten, nulmeting, afhankelijkheden, minimaal twee handelingsopties en concrete bestuurlijke keuzepunten zijn opgenomen.
Q3 2027	Vastgestelde kaders veiligheid buiten de wettelijke kaders.	Raad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Jaarlijks	Vastgestelde voortgangsrapportage.	Raad	Voortgang besproken; resultaten, planning, financiën, capaciteit en risico's zijn afgezet tegen de vastgestelde norm en afwijkingen leiden zo nodig tot een expliciet bijsturingsbesluit.

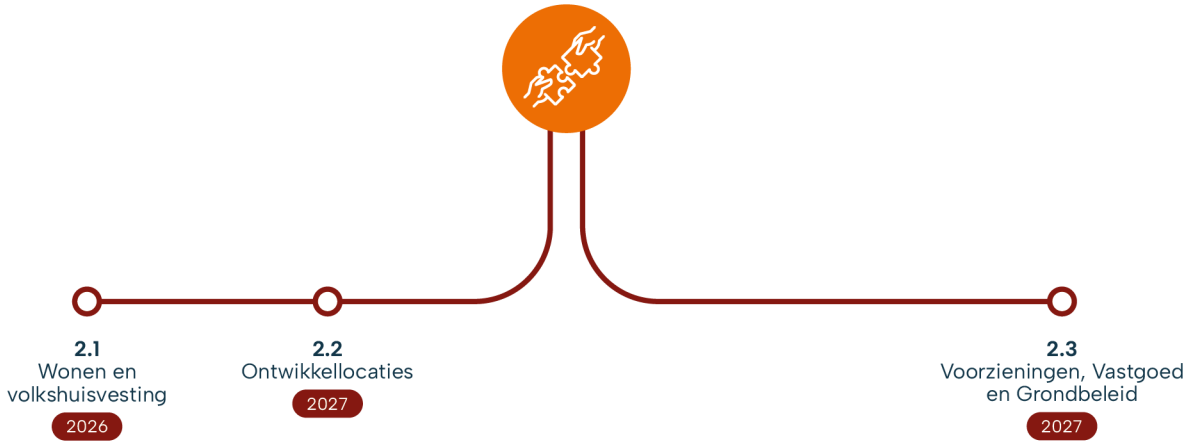
De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken met de portefeuillehouder in het Portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Programma 2

Wonen, Ruimtelijke Ontwikkeling en Voorzieningen

Opgave 2.1 Wonen en Volkshuisvesting

1. Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Ruige

2. Ambtelijk opdrachtgever

Teamleider Beleid en Regie

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave

Het college wil woningbouw aanjagen en versnellen, woonprojectleiders inzetten, nieuwe zoekgebieden en locaties inventariseren, bouwleges waar mogelijk verlagen, de Leegstandsverordening handhaven, omzetting naar permanente bewoning mogelijk maken en de woningtoewijzing aan eilanders versterken. Ook worden sociale huur, middenhuur en koop concreet geprogrammeerd.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat

Meer passende en betaalbare woningen voor eilanders, met een bestuurlijk geprioriteerd woningbouwprogramma en een realistische ontwikkelvolgorde.

Aard van de opgave: Het gaat om bestaand woonbeleid dat de organisatie actualiseert en waarvan het college stuurt op de uitvoering en woningbouwproductie.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Gemeentewet	Wetgever	Rollen en bevoegdheden van raad, college en burgemeester
Reglement van Orde voor de vergaderingen en Andere werkzaamheden op het domein van de gemeenteraad	Gemeenteraad	Werkwijze gemeenteraad
Raadsbesluit Coalitieakkoord	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Formele vaststelling
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstuk 4	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Bestuurlijke samenwerking

6. Bestuurlijke randvoorwaarden

Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Maak per locatie bestaande budgetten, voorbereidingskredieten, grondpositie, geraamde incidentele en structurele lasten en mogelijke bijdragen van derden zichtbaar. Kredieten en grondexploitaties worden afzonderlijk aan de raad voorgelegd.

Concreet bestuurlijk risico: Concrete risico's zijn vertraging door onvoldoende uitvoeringscapaciteit en juridische procedures. De prioritering van locaties en besluitvorming over capaciteit worden daarom gelijktijdig voorgelegd.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie

Leg in Q4 2026 een plan van aanpak en voorlopige prioritering voor. Start daarin het woningmarktonderzoek en de inventarisatie van gemeentelijke vastgoed- en grondposities gelijktijdig. Benut daarbij de lopende woonbehoeften onderzoeken van de Waddengemeenten als belangrijke bouwsteen voor het volkshuisvestelijke programma. Werk uiterlijk in Q4 2027 een volkshuisvestingsprogramma en woningbouwstrategie uit met woningbehoefte, doelgroepen, productie, locaties, betaalbaarheid, prestatieafspraken, grond- en vastgoedposities, capaciteit, risico's, investeringen en expliciete keuzepunten. Start kansrijke projecten tussentijds zodra besluitvorming en dekking dat toelaten.

Versnelling door parallel werken: het woningmarktonderzoek en de inventarisatie van gemeentelijke vastgoed- en grondposities starten gelijktijdig. Ook lopende woningbouwprojecten gaan door. De uitkomsten worden vervolgens samengebracht in de locatieprioritering, het volkshuisvestingsprogramma en de woningbouwstrategie.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q4 2026	Vastgesteld plan van aanpak voorlopige prioritering en gelijktijdige start woningmarktonderzoek en vastgoed- en grondinventarisatie.	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q2 2027	Vastgestelde woningmarkt- en behoefteanalyse.	College	Analyse vastgesteld; relevante feiten, nulmeting, afhankelijkheden, minimaal twee handelingsopties en concrete bestuurlijke keuzepunten zijn opgenomen.
Q3 2027	Vastgestelde vastgoed- en grondpositieanalyse.	College	Analyse vastgesteld; relevante feiten, nulmeting, afhankelijkheden, minimaal twee handelingsopties en concrete bestuurlijke keuzepunten zijn opgenomen.
Q4 2027	Vastgesteld meerjaren volkshuisvestingsprogramma en woningbouwstrategie.	Gemeenteraad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.

De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Opgave 2.2 Ontwikkellocaties en Gebiedsontwikkeling

1. Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Ruige — aanspreekbaar voor gebiedsontwikkeling, ruimtelijke ordening, grondbeleid en woningbouwlocaties
Wethouder Kielstra — aanspreekbaar voor Dellewal, Campus Victoria en de relatie met onderwijsvoorzieningen.

2. Ambtelijk opdrachtgever

Teamleider Beleid en Regie

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave

Het coalitieakkoord bevat concrete keuzes en opdrachten voor Halfweg, Klein en Groot Zuidermiede, De Stoek, Noordermiede, de brandweerkazernelocatie, Dellewal en Campus Victoria. Per locatie zijn woningcategorieën, aantallen of ruimtelijke uitgangspunten benoemd. Voor de mogelijke onderwijsontwikkeling op Dellewal moet uiterlijk 1 januari 2027 duidelijkheid bestaan.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat

Voor de strategische locaties zijn tijdig keuzes gemaakt over functie, woningbouwprogramma, fasering, investeringen en uitvoering.

Aard van de opgave: Het gaat om uitvoering van bestaande locatiebesluiten, aangevuld met nieuwe bestuurlijke keuzes waar functie, programma, fasering of investering nog niet is vastgesteld.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Dellewal planvorming	Gemeenteraad, 2020	Ontwikkelrichting Dellewal
Dellewal herontwikkeling en grondexploitatie	Gemeenteraad, 2022	Financieel en ruimtelijk kader
Beleidsregels Dellewal/Tiger	College, 2025	Uitvoering Dellewal
Grondexploitatie Zuidermiede	Gemeenteraad, 2023	Financieel kader
Motie Groot Zuidermiede	Gemeenteraad, 2024	Versnelling en planvorming
Ontwerpwijziging omgevingsplan Zuidermiede	2025	Planologische procedure
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstuk 3	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Concrete ontwikkellocaties

6. Bestuurlijke randvoorwaarden

Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

- Actualiseer ramingen periodiek.
- Maak per locatie voorbereidingskosten, grondexploitatie, investeringsbehoefte, dekking en financiële risico's zichtbaar.

Besluiten over kredieten en grondexploitaties liggen bij de raad.

Concreet bestuurlijk risico: Concrete risico's zijn stijgende ontwikkelkosten, procedurele vertraging en samenloop tussen locaties. Ramingen, fasering en prioritering worden daarom per bestuurlijk fasebesluit geactualiseerd.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie

Lever Q4 2026 een integraal plan van aanpak op. Werk per locatie scenario's, haalbaarheid, ruimtelijke en juridische route, participatie, grondpositie, investeringen, capaciteit en beslismomenten uit. Breng Dellewal, Klein en Groot Zuidermiede, Noordermiede en de brandweerkazernelocatie samen in één ontwikkelprogramma, zonder lopende kansrijke uitvoering op de vaststelling daarvan te laten wachten.

Versnelling door parallel werken: haalbaarheids-, ruimtelijke en financiële uitwerkingen van de afzonderlijke locaties kunnen gelijktijdig plaatsvinden. De gezamenlijke prioritering volgt nadat per locatie voldoende inzicht bestaat in programma, procedure, grondpositie, capaciteit en investering.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q4 2026	Vastgesteld integraal Plan van aanpak tot:	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q2 2027	Kaderstellende scena-rio's college/ richting raad waar nodig.	Colle-ge/Gemeenteraad	Analyse vastgesteld; relevante feiten, nul-meting, afhankelijk-heden, minimaal twee handelingsopties en concrete bestuurlijke keuzepunten zijn op-genomen.
Q4 2027	Vastgestelde program-maraad.	Gemeenteraad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequen-tie en moment van rapportage.
Periodiek	Per locatie tussentijdse vastgestelde besluiten.	College	Besluit vastgelegd met resultaat, eige-naar, termijn, financi-ele gevolgen en wijze van monitoring.

De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Opgave 2.3 Voorzieningen, Vastgoed en Grondbeleid

1. Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Adams — aanspreekbaar voor maatschappelijke voorzieningen, sportvoorzieningen en de relatie met de openbare ruimte, waaronder handhaving.
Wethouder Ruige — aanspreekbaar voor gemeentelijk vastgoed, grondbeleid en ruimtelijke kwaliteit.

2. Ambtelijk opdrachtgever

Teamleider Beleid en Regie

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave

Het coalitieakkoord bevat binnen deze opgave concrete keuzes over de gymzaal bij 't Jok, behoud van dorpshuis De Stoek, benutting van de vrijkomende gymzaallocatie en vaststelling van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit. De bredere vastgoed-, voorzieningen- en grondopgave volgt daarnaast uit bestaand beleid, grondexploitaties, beheeropgaven en eerdere raadsbesluiten.

Aanvullend geeft het coalitieakkoord prioriteit aan het tegengaan van verrommeling in de polder, een betere samenwerking tussen ketenpartners en een inventariserende nulmeting bij campings en locaties voor kamperen bij de boer.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat

Maatschappelijke voorzieningen en gemeentelijk vastgoed zijn doelmatig, toekomstbestendig en financieel beheersbaar. Grondbeleid ondersteunt de gekozen ruimtelijke ontwikkeling.

Aard van de opgave: Het gaat om bestaand vastgoed-, voorzieningen- en grondbeleid dat actualiseert de organisatie en meer integraal wordt aangestuurd.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Programmabegroting en jaar-rekening	Gemeenteraad	Voorzieningen, onderhoud en financiële positie
Grondexploitaties	Gemeenteraad	Grondbeleid en financiële risi-co's
Nota Ruimtelijke Kwaliteit / voorbereiding	Gemeenteraad	Ruimtelijke kwaliteit
Voorzieningenonderzoek	College	Toekomstige voorzieningen-behoefte

6. Bestuurlijke randvoorwaarden

Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Maak onderscheid tussen regulier onderhoud, achterstallig onderhoud, vervanging, verduurzaming en nieuwe investeringen. Benoem structurele kapitaallasten, exploitatielasten, opbrengsten, dekking en gevolgen van uitstel.

Concreet bestuurlijk risico: Concrete risico's zijn achterstallig onderhoud en stijgende investeringslasten. Deze maakt de organisatie zichtbaar in de meerjarige investeringsplanning.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie

Start uiterlijk Q4 2026 gelijktijdig met de vastgoedinventarisatie, het voorzieningenonderzoek en de actualisatie van de grondexploitaties. Ontwikkel op basis daarvan uiterlijk Q3 2027 een strategische vastgoed-, voorzieningen- en grondagenda. Neem behoefte, portefeuille, onderhoud, bezetting, ontwikkelpotentie, grondbeleid, investeringsvolgorde, capaciteit, risico's en concrete keuzes op. Leg de investeringsagenda uiterlijk Q4 2027 aan de raad voor.

Versnelling door parallel werken: de vastgoedinventarisatie, het voorzieningenonderzoek en de actualisatie van grondexploitaties voert de organisatie gelijktijdig uit. Daarna worden onderhoud, benutting, verkoop, ontwikkeling en investeringen integraal geprioriteerd.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q4 2026	Goedgekeurd plan van aanpak om te komen tot - vastgoedinventarisatie, -voorzieningenonderzoek - actualisatie van de grondexploitaties als ingrediënten om te komen tot een integrale sturing o maatschappelijk vastgoed.	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q4 2026	Operationele aanpak verrommeling op basis van APV is vastgesteld en staat gepland.	College	Besluit vastgelegd met resultaat, eigenaar, termijn, financiële gevolgen en wijze van monitoring.
Q2 2027	Vastgestelde integrale prioritering van onderhoud, benutting, verkoop, ontwikkeling en investeringen. Vertaald in een strategisch tactische vastgoed agenda.	College	Besluit vastgelegd met resultaat, eigenaar, termijn, financiële gevolgen en wijze van monitoring.
Q2 2027	Vastgestelde aanpak en uitwerking tot inventariserende nulmeting bij campings en locaties voor kamperen bij de boer.	College	Besluit vastgelegd met resultaat, eigenaar, termijn, financiële gevolgen en wijze van monitoring.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q3 2027	Vastgestelde kaders nota ruimtelijke kwaliteit volgend op de omgevingsvisie.	Raad	Besluit vastgelegd met resultaat, eigenaar, termijn, financiële gevolgen en wijze van monitoring.
Q3 2027	Ter informatie strategisch/tactische vastgoed agenda.	Raad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Q4 2027	Vastgestelde investeringen.	Gemeenteraad	Besluit vastgelegd met resultaat, eigenaar, termijn, financiële gevolgen en wijze van monitoring.

De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Programma 3

Bereikbaarheid, Haven en Mobiliteit

Opgave 3.1 Bereikbaarheid van het eiland

1. Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Adams

2. Ambtelijk opdrachtgever

Teamleider Beleid en Regie

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave

Het college wil de bereikbaarheid van Terschelling structureel verankeren in landelijke investeringen, en nieuwe technologie gebruiken voor logistieke planning en informatievoorziening. Samenwerking met Rijk, provincie, kennisinstellingen, bedrijven en andere Waddeneilanden is daarbij noodzakelijk.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat

Een betrouwbare verbinding met de vaste wal en bereikbaarheid die past bij inwoners, economie en bezoekersstromen.

Aard van de opgave: Het gaat om de doorontwikkeling en intensivering van bestaand bereikbaarheidsbeleid en belangenbehartiging.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Concessietraject Waddenveren 2026–2027	Rijk / provincie / Waddeneilanden	Bereikbaarheid vaste wal.
Omgevingsvisie Terschelling / voorbereiding	Gemeenteraad	Ruimtelijke samenhang.
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstuk 1	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Haven en bereikbaarheid.

6. Bestuurlijke randvoorwaarden

Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Raming en dekking worden per gemeentelijke maatregel aangegeven. Kosten en bijdragen van Rijk, provincie, vervoerders en samenwerkingspartners worden afzonderlijk zichtbaar gemaakt.

Concreet bestuurlijk risico: De gemeente is voor bereikbaarheid sterk afhankelijk van Rijk, provincie en vervoerders. Beïnvloedingsmomenten en de gezamenlijke lobby worden daarom vooraf bestuurlijk geprogrammeerd.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie

Lever Q4 2026 een plan en lobbyagenda op. Werk uiterlijk Q4 2027 bereikbaarheid, concessieontwikkeling, logistiek, bezoekersstromen, relatie met haven en Omgevingsvisie, scenario's, verantwoordelijkheden, maatregelen, capaciteit en beslispunten uit. Informeer het college tussentijds direct over momenten waarop beïnvloeding nodig is.

De analyse van bereikbaarheid en de lobby in het concessie- en MIRT-traject voor de haven lopen gelijktijdig. De gemeente wacht niet op afronding van de analyse wanneer zich een concreet beïnvloedingsmoment voordoet.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q4 2026	Vastgesteld plan van aanpak: – tot het krijgen van landelijke investeringen – Gebruik van nieuwe technologie gebruiken voor logistieke planning en informatievoorziening. – Vastgestelde lobbystrategie m.b.t. Samenwerking met Rijk, provincie, kennisinstellingen, bedrijven en andere Waddeneilanden.	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q2 2027	Vastgestelde en benodigde randvoorwaarden.	College	Analyse vastgesteld; relevante feiten, nulmeting, afhankelijkheden, minimaal twee handelingsopties en concrete bestuurlijke keuzepunten zijn opgenomen.
Q4 2027	Vastgestelde kaders en randvoorwaarden meerjarige aanpak continuïteit bereikbaarheid.	College	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Periodieke	Bijstelling staande aanpak lobbhavy	College	Besluit vastgelegd met resultaat, eigenaar, termijn, financiële gevolgen en wijze van monitoring.

De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Opgave 3.2 Mobiliteit en Verkeersveiligheid

1. Bestuurlijk opdrachtgever
Wethouder Adams

2. Ambtelijk opdrachtgever
Teamleider Beleid en Regie

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave
Het college stelt een integrale mobiliteitsvisie op voor de complete reiservaring van, naar en op Terschelling.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat
Verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid zijn in balans.

Aard van de opgave: Het gaat om nieuw integraal mobiliteitsbeleid, met actualisatie van bestaande onderdelen voor verkeer en verkeersveiligheid.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Participatieverordening	Gemeenteraad	Participatie bij mobiliteitskeu-zes
Omgevingsvisie Terschelling/ voorbereiding	Gemeenteraad	Mobiliteit, ruimte en parkeren
Bestaande verkeersveiligheidsbesluiten	College / gemeenteraad	Uitvoering verkeersveiligheid
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstuk 2	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Brede mobiliteitsvisie

6. Bestuurlijke randvoorwaarden
Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Maak kosten, opbrengsten, uitvoeringslasten, handhavingskosten en dekking per scenario inzichtelijk. Nieuwe investeringen en beleidskeuzes worden afzonderlijk aan de raad voorgelegd.

Concreet bestuurlijk risico: Concrete risico's zijn toenemende verkeersdruk en onvoldoende draagvlak voor maatregelen. Scenario's worden daarom voorzien van een effectanalyse en participatieverslag.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie
Ontwikkel een mobiliteitsagenda met verkeersanalyse, verkeersveiligheidsprogramma, participatie, scenario's voor autoluw en toegangsvignetten, investeringen, capaciteit en beslispunten. Leg in Q2 2027 de analyse en richtinggevende scenario's voor, zodat de raad niet pas aan het einde van het traject kan sturen.

Eerst worden mobiliteitsgegevens, knelpunten en bestaande maatregelen samengebracht. Scenario-ontwikkeling en participatie lopen daarna deels parallel. De raad geeft richting, de organisatie werkt uit.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q4 2026	Vastgesteld plan van aanpak mobiliteitsagenda incl voorstellen tot een analyse en richtinggevende scenario's.	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q2 2027	Vastgestelde analyse en richtinggevende scenario.	College	Analyse vastgesteld; relevante feiten, nulmeting, afhankelijkheden, minimaal twee handelingsopties en concrete bestuurlijke keuzepunten zijn opgenomen.
Q4 2027	Vastgesteld richtinggevend kader mobiliteitsagenda.	Gemeenteraad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Jaarlijks	Verkeersveiligheidsrapportage.	College	Voortgang besproken; resultaten, planning, financiën, capaciteit en risico's zijn afgezet tegen de vastgestelde norm en afwijkingen leiden zo nodig tot een expliciet bijsturingsbesluit.

De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Opgave 3.3 Havenrenovatie

1. Bestuurlijk opdrachtgever
Wethouder Kielstra

2. Ambtelijk opdrachtgever
Gemeentesecretaris / Algemeen directeur

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave
Het college kiest voor havenvariant B2 als duurzame en toekomstbestendige oplossing en is bereid bij te dragen aan de meerkosten. Samenwerking en aanvullende financiering van Rijk en provincie zijn noodzakelijk. Daarbij wil men inzetten op agendering binnen het rijksprogramma meerjariginfrastructuur ruimte en transport. De havenontwikkeling richt zich op vervanging en renovatie en wordt verbonden met bereikbaarheid, ruimtelijke keuzes en uitvoering.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat
Een uitvoerbare en financieel beheersbare havenrenovatie, met duidelijke governance, fasering, financiering en een toekomstbestendige havenconfiguratie.

Aard van de opgave: Het gaat om de uitvoering van de bestaande keuze voor havenvariant B2, met nieuwe fase-, investerings- en financieringsbesluiten.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Vervanging en renovatie haven Terschelling.	Besproken in de raadscommissie, 2 december 2025.	Basis havenontwikkeling
Voorkeursvariant vervanging en renovatie haven	Gemeente Terschelling, 2025	Keuze variant
Havenplan	Gemeente Terschelling, 2025	Uitvoeringskader
Uitvoeringsstrategie haven	Gemeente Terschelling, 2025	Fasering en uitvoering
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstuk 1	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Keuze variant B2 en financiering

6. Bestuurlijke randvoorwaarden
Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Werk met een actuele meerjarige investeringsraming, bandbreedtes, prijspeil, risicoreservering, subsidies en cofinanciering. Rapporteer afwijkingen tijdig; schuif investeringsrisico's niet door naar de jaarrekening.

Concreet bestuurlijk risico: De haven kent concrete risico's op kostenstijging, vertraging van procedures en onvoldoende projectcapaciteit. Deze worden per fasebesluit financieel en organisatorisch geactualiseerd.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie

Richt direct een herkenbare project- en besluitstructuur in. Lever Q4 2026 het plan van aanpak en Q2 2027 het havenprogramma op. Werk governance, organisatie, projecten, fasering, capaciteit, ruimtelijke route, vergunningen, investeringen, subsidies, risico's en besluitpunten uit. Leg kredieten, financiering en wezenlijke fasebesluiten afzonderlijk aan de raad voor.

Governance, technische uitwerking, ruimtelijke procedures en financieringsstrategie worden parallel georganiseerd. Uitvoering vindt daarna gefaseerd plaats; iedere volgende fase start pas na een expliciet besluit over scope, geld, risico's en capaciteit.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q4 2026	Concreet Plan van aanpak havenrenovatie.	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q2 2027	Havenrenovatie uitvoeringsontwerp en aanbesteding voortgangsrapportage.	College/Gemeenteraad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Q4 2027	Overzicht en inzicht investeringsagenda ter informatie.	Gemeenteraad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
2028–2030	Informatie over de voortgang fasebesluiten en uitvoering.	College	Besluit genomen over start of voortzetting; scope, budget, planning, verantwoordelijkheden, risico's en voorwaarden voor de volgende fase zijn vastgesteld.

De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Opgave 3.3 Havenrenovatie

1. Bestuurlijk opdrachtgever
Wethouder Kielstra

2. Ambtelijk opdrachtgever
Teamleider Beleid en Regie

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave
Het college kiest voor invoering van een Schylge-vignet om beter te sturen op parkeerdruk, leefbaarheid, ruimtegebruik en bereikbaarheid.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat
Er zijn uitvoerbare keuzes over parkeren, autoluw beleid en toegangsvignetten.

Aard van de opgave: Het gaat om nieuw parkeerbeleid.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Participatieverordening	Gemeenteraad	Participatie bij mobiliteitskeuzes
Omgevingsvisie Terschelling / voorbereiding	Gemeenteraad	Mobiliteit, ruimte en parkeren
Bestaande verkeersveiligheidsbesluiten	College / gemeenteraad	Uitvoering verkeersveiligheid
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstuk 2	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Brede mobiliteitsvisie en Schylge-vignet

6. Bestuurlijke randvoorwaarden
Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Maak kosten, opbrengsten, uitvoeringslasten, handhavingskosten en dekking per scenario inzichtelijk. Nieuwe investeringen en beleidskeuzes worden afzonderlijk aan de raad voorgelegd.

Concreet bestuurlijk risico: Concrete risico's zijn toenemende verkeersdruk en onvoldoende draagvlak voor maatregelen. Scenario's worden daarom voorzien van een effectanalyse en participatieverslag.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie
Ontwikkel een parkeerbeleid, scenario's voor autoluw en toegangsvignetten, investeringen, capaciteit en beslispunten. Leg in Q2 2027 de analyse en richtinggevende scenario's voor, zodat de raad niet pas aan het einde van het traject kan sturen.

De raad geeft richting voordat parkeerbeleid, autoluwe maatregelen en het Schylge-vignet definitief werkt de organisatie uit.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q4 2026	Plan van aanpak vastgesteld tot een analyse en meerdere richtinggevende scenario's tot parkeerbeleid.	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q2 2027	Vastgestelde analyse en de keuze voor een richtinggevende scenario's parkeerbeleid.	College	Analyse vastgesteld; relevante feiten, nulmeting, afhankelijkheden, minimaal twee handelingsopties en concrete bestuurlijke keuzepunten zijn opgenomen.
Q4 2027	Vastgesteld parkeerbeleid.	Gemeenteraad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Jaarlijks	Vastgestelde verkeersveiligheidsrapportage.	College	Voortgang besproken; resultaten, planning, financiën, capaciteit en risico's zijn afgezet tegen de vastgestelde norm en afwijkingen leiden zo nodig tot een expliciet bijsturingsbesluit.

De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Programma 4

Sociaal Domein en Gezondheid

Opgave 4.1 Sociale Basis en Meedoen

1. Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Adams

2. Ambtelijk opdrachtgever

Teamleider Beleid en Regie en teamleider Publiekszaken

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave

Het college wil dat inwoners gemakkelijk passende zorg en ondersteuning kunnen vinden en ontwikkelt daarvoor een sociale kaart. Het Eilandteam houdt laagdrempelige inloopspreekuren. Vrijwilligersorganisaties worden gewaardeerd en ondersteund en er wordt een vrijwilligerscentrale opgericht.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat

Inwoners vinden tijdig passende ondersteuning en kunnen zoveel mogelijk zelfstandig meedoen. Vrijwilligers en mantelzorgers worden duurzaam ondersteund.

Aard van de opgave: Het gaat om bestaande ondersteuning die de organisatie intensiveert en die beter toegankelijk wordt gemaakt; de digitale sociale kaart is een nieuwe uitvoeringsmaatregel.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Wet maatschappelijke ondersteuning 2015	Wetgever	Ondersteuning en participatie
Wet publieke gezondheid	Wetgever	Gezondheid en preventie
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstukken 4 en 5	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Sociale kaart, vrijwilligers en welzijn

6. Bestuurlijke randvoorwaarden

Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Benoem bestaande subsidies en budgetten, structurele beheerlasten van de sociale kaart, capaciteit en eventuele nieuwe maatregelen. Nieuwe structurele lasten worden met dekking aan college of raad voorgelegd.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie

Pak de eenmalige bijdrage van € 500,– aan kleine vrijwilligersorganisaties zonder beroepskrachten nog in Q4 2026 op. Breng uiterlijk Q3 2027 de bestaande sociale basis, bereik, witte vlekken en kwetsbaarheden in beeld. Realiseer de digitale sociale kaart uiterlijk Q2 2028 en borg beheer en actualisatie. Leg uiterlijk Q4 2027 de agenda sociale basis voor, maar voer eerder uitvoerbare verbeteringen direct uit. Werk tot slot de wachtlijst voor Wmo weg voor 1 januari 2027.

De inventarisatie van voorzieningen en de ontwikkeling van de digitale sociale kaart lopen parallel. Direct uitvoerbare verbeteringen in vindbaarheid, vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning wachten niet op de vaststelling van de integrale agenda.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q4 2026	Op basis van actuele wmo-achterstanden inzichtelijk maken welke beheermaatregelen tot terugdringen van de wachtlijst hebben bijgedragen.	College	Wachtlijsten rapportage per kwartaal
O4 2026	Besluit concrete uitwerking en toepassing eenmalige bijdrage.	College	Kleine vrijwilligersorganisaties zonder beroepskrachten ontvangen een eenmalige bijdrage van € 500,-.
Q3 2027	Vastgesteld Plan van aanpak uitvoering geven aan eilandbrede sociale kaart om toegankelijkheid zorg/ welzijn/cultuur/ sport te vergroten.	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q2 2027	Uitvoeringsopdracht is verstrekt: Minimale basisaanbod sociale kaart is i gebruik en word verder ontwikkeld.	College	Besluit vastgelegd met resultaat, eigenaar, termijn, financiële gevolgen en wijze van monitoring.
Q4 2028	Effecten sociale kaart (kennis bij eilanders over aanbod, gebruik van eilanders over aanbod) vaststelling.	Gemeenteraad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Jaarlijks	Bereikte effecten en voorstellen tot verbetering en vermindering van knelpunten.	College	Besluit vastgelegd met resultaat, eigenaar, termijn, financiële gevolgen en wijze van monitoring.

De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Opgave 4.2 Zorg en Gezondheid

1. Bestuurlijk opdrachtgever
Wethouder Adams

2. Ambtelijk opdrachtgever
Teamleider Beleid en Regie

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave
Het college zet in op lichamelijke en mentale gezondheid, preventie, suïcidepreventie, alcohol- en middelenpreventie en versterking van Helder Terschelling. De wachtlijst voor huishoudelijke hulp moet uiterlijk eind 2026 zijn weggewerkt. Zorg en ondersteuning worden waar mogelijk lokaal en passend bij het eiland georganiseerd.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat
Inwoners houden toegang tot passende zorg en ondersteuning en de gemeente anticipeert op vergrijzing en kwetsbaarheid van eilandvoorzieningen.

Aard van de opgave: Het gaat om bestaand gezondheids- en zorgbeleid dat de organisatie intensiveert vanwege vergrijzing en kwetsbaarheid van eilandvoorzieningen.

Aard van de opgave: Het gaat om bestaand gezondheids- en zorgbeleid dat de organisatie intensiveert vanwege vergrijzing en kwetsbaarheid van eilandvoorzieningen.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Wet maatschappelijke ondersteuning 2015	Wetgever	Ondersteuning
Wet publieke gezondheid	Wetgever	Volksgezondheid
Regionale zorgafspraken	Regionale partners	Zorginfrastructuur
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstuk 5	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Gezondheid, preventie en ondersteuning

6. Bestuurlijke randvoorwaarden
Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Maak onderscheid tussen gemeentelijke middelen, regionale budgetten en kosten waarop de gemeente slechts beperkt invloed heeft. Benoem scenario's, financiële risico's en benodigde reserveringen of maatregelen.

Concreet bestuurlijk risico: De bereikbaarheid en continuïteit van zorg op het eiland zijn kwetsbaar. Signalen over dreigende uitval worden daarom direct bestuurlijk geagendeerd.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie
Lever Q3 2027 een plan en eerste risicoanalyse op. Werk huisartsenzorg, eerstelijnszorg, preventie, vergrijzing, bereikbaarheid, regionale ontwikkelingen, beïnvloedingsmogelijkheden en keuzepunten uit. Wacht bij urgente continuïteitsrisico's niet op de integrale agenda.

Monitoring van continuïteitsrisico's in huisartsenzorg en eerstelijnszorg loopt door tijdens de bredere analyse van vergrijzing en zorgvraag. Acute knelpunten worden direct bestuurlijk behandeld.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q3 2027	Vastgesteld plan van aanpak om te komen tot een risicoanalyse en beheermaatregelen om de toegang tot zorg te waarborgen	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q2 2028	Vastgestelde analyse en voorstel tot (kaderstellende) beheermaatregelen incl. randvoorwaarden	College	Analyse vastgesteld; relevante feiten, nulmeting, afhankelijkheden, minimaal twee handelingsopties en concrete bestuurlijke keuzepunten zijn opgenomen.
Q4 2028	Vastgestelde kaders en randvoorwaarden toegangklijke zorgagenda	Gemeenteraad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Tussentijds	Acute continuïteitsbesluiten.	College	Besluit vastgelegd met resultaat, eigenaar, termijn, financiële gevolgen en wijze van monitoring.

De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Opgave 4.3 Jeugd, Onderwijs en Bestaanszekerheid

1. Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Adams — aanspreekbaar voor jeugd, sociale zaken, werkgelegenheid, participatie en bestaanszekerheid.

Wethouder Kielstra — aanspreekbaar voor onderwijs, kinderopvang, LEA en de aansluiting tussen onderwijs en jeugd.

2. Ambtelijk opdrachtgever

Teamleider Beleid en Regie

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave

Het college zet in op preventie en ondersteuning van jeugd en kwetsbare groepen, uitbreiding van jeugdwerk voor jongeren van 14 tot 18 jaar, sport en een sterkere sociale basis. Bij schulden kiest het college voor snelle, praktische ondersteuning en vroege actie.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat

Jeugdigen en gezinnen ontvangen tijdig ondersteuning; onderwijs, welzijn en zorg sluiten beter aan; eiland-specifieke belangen zijn herkenbaar in regionale besluiten.

Aard van de opgave: Het gaat om bestaand jeugd-, participatie- en bestaanszekerheidsbeleid dat de organisatie actualiseert en intensiveert.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Jeugdwet	Wetgever	Jeugdhulp
Participatiewet	Wetgever	Werk en inkomen
Wet gemeentelijke schuldhulpverlening	Wetgever	Bestaanszekerheid
Hervormingsagenda Jeugd	Rijk en gemeenten	Regionale ontwikkeling
Regionale inkoop specialistische jeugdhulp	Friese gemeenten	Uitvoering jeugdhulp
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstukken 4 en 5	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Jeugd participatie en bestaanszekerheid

6. Bestuurlijke randvoorwaarden

Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Maak volume- en prijsontwikkelingen, regionale bijdragen, lokale preventiebudgetten, risico's en beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare kosten afzonderlijk zichtbaar.

Concreet bestuurlijk risico: Concrete risico's zijn stijgende kosten en wachttijden in de jeugdhulp. Regionale volume-, prijs- en wachttijdontwikkelingen bespreekt de portefeuillehouder daarom periodiek met het college.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie

Ontwikkel een jeugd- en participatieagenda met preventie, vroegsignalering, onderwijs-zorg-welzijn, regionale inkoop, Hervormingsagenda Jeugd, bestaanszekerheid en schuldhulpverlening capaciteit, middelen en keuzepunten. Leg knelpunten die eerder besluitvorming vragen tussentijds voor.

Lokale analyse, aansluiting onderwijs-zorg-welzijn en regionale advisering lopen gelijktijdig. Besluiten over urgente jeugd- of bestaanszekerheidsvraagstukken wachten niet op de integrale agenda.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q3 2027	Plan van aanpak jeugd en participatie agenda is vastgesteld.	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q2 2028	Vastgestelde lokale analyse en betere aansluiting onderwijs-zorg-welzijn en regionale advisering incl. mogelijke richtingen tot nog betere aansluiting.	College	Analyse vastgesteld; relevante feiten, nulmeting, afhankelijkheden, minimaal twee handelingsopties en concrete bestuurlijke keuzepunten zijn opgenomen.
Q4 2028	Vastgestelde kaders om betere aansluiting mogelijk te maken.	Gemeenteraad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Ieder halfjaar	Voortgangsrapportage regionale en financiële ontwikkelingen.	College	Besluit vastgelegd met resultaat, eigenaar, termijn, financiële gevolgen en wijze van monitoring.

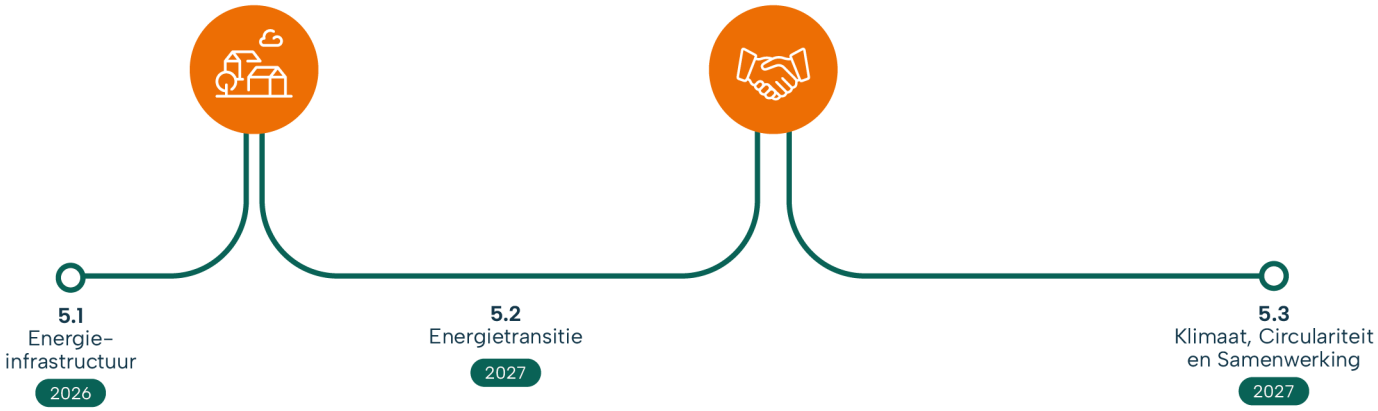
De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Programma 5

Energie en Duurzaamheid

Opgave 5.1 Energie-infrastructuur en Leveringszekerheid

1. Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Kielstra

2. Ambtelijk opdrachtgever

Teamleider Beleid en Regie

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave

Het college zet in op versnelde aanleg van nieuwe wadkabels en het tijdig vinden van een locatie van ongeveer één hectare voor een noodzakelijk trafostation. Daarmee wil het college toekomstige uitbreiding van het elektriciteitsnet en leveringszekerheid ondersteunen.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat

Woningbouw, economie en verduurzaming worden zo min mogelijk belemmerd door netcongestie en onzekerheid over leveringszekerheid.

Aard van de opgave: Het gaat om intensivering van bestaand energiebeleid, aangevuld met nieuwe infrastructurele keuzes en belangenbehartiging.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Uitvoeringsprogramma Terschelling Samen Duurzaam 2023–2026	Gemeenteraad	Ondersteuning en participatie
Transitievisie Warmte	Gemeenteraad	Gezondheid en preventie
Regionale Energiestrategie	Regionale overheden	Sociale kaart, vrijwilligers en welzijn
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstuk 6	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Wadkabels, trafostation en energie-infrastructuur

6. Bestuurlijke randvoorwaarden

Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Maak gemeentelijke investeringen, bijdragen van netbeheerder en andere overheden, subsidies, cofinanciering en risico's per maatregel zichtbaar.

Concreet bestuurlijk risico: Netcongestie vormt een concreet risico voor woningbouw, economie en verduurzaming. Blokkades voor bestuurlijk geprioriteerde projecten agendeert de portefeuillehouder direct.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie

Breng uiterlijk Q3 2027 knelpunten, gevolgen voor projecten en beïnvloedingsmomenten in beeld. Ontwikkel een agenda met prioriteiten, lobby, samenwerking, maatregelen, capaciteit, financiële gevolgen en keuzepunten. Escaleer blokkades voor prioritaire projecten direct bestuurlijk.

De inventarisatie van netcongestie, beïnvloeding van Liander en voorbereiding van locaties en projecten lopen parallel. Prioritaire woningbouw- en economische projecten brengt het college als eerste in de lobby en programmering in.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q3 2027	Plan van aanpak en knelpuntenoverzicht versus keuzes tot prioritering vastgesteld.	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q4 2027	Plan van aanpak incl. gemaakte prioriteiten ter informatie aan de raad. Waar nodig gevraagd besluit m.b.t. extra randvoorwaarden	Gemeenteraad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Per kwartaal	Blokkades opgeheven en prioritaire projecten vastgesteld.	College	Besluit vastgelegd met resultaat, eigenaar, termijn, financiële gevolgen en wijze van monitoring.

De ambtelijke voortgang van deze opgave bespreekt de portefeuillehouder periodiek in het portefeuillehoudersoverleg. De portefeuillehouder legt afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen aan het college voor. Financiële voortgang en tussentijdse bijsturing verwerkt de organisatie in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop. Een voorstel buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Opgave 5.2 Energietransitie en Lokale Energie

1. Bestuurlijk opdrachtgever
Wethouder Kielstra

2. Ambtelijk opdrachtgever
Teamleider Beleid en Regie

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave
Het college wil energiecoaches actief bij inwoners langs laten gaan en waar nodig de capaciteit uitbreiden. Ook wil het ruimte bieden aan kleine windmolens, de provinciale mogelijkheden voor grotere windmolens verruimen en meerdere batterijsystemen op het eiland realiseren.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat
Energiebesparing, lokale opwekking en opslag leveren aantoonbaar bij aan een betrouwbare en duurzame energievoorziening.

Aard van de opgave: Het gaat om voortzetting en actualisatie van bestaand duurzaamheidsbeleid, met versnelling van uitvoerbare maatregelen.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Terschelling Samen Duurzaam 2023–2026	Gemeenteraad	Lokale energietransitie
Transitievisie Warmte	Gemeenteraad	Warmtebeleid
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstuk 6	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Energiecoaches, windenergie en opslag

6. Bestuurlijke randvoorwaarden
Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Benoem investeringen, uitvoeringskosten, subsidies, cofinanciering, structurele beheerlasten en financiële risico's. Start alleen maatregelen waarvoor eigenaarschap en dekking zijn geregeld.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie
Evalueer Samen Duurzaam 2023–2026 uiterlijk Q3 2027. Werk daarna prioriteiten voor besparing, opwekking, opslag, warmte, samenwerking en uitvoering uit. Benoem per maatregel eigenaar, planning, capaciteit, financiering en besluitpunt.

Eindevaluatie van Samen Duurzaam en voorbereiding van kansrijke vervolgmaatregelen lopen gedeeltelijk parallel. Maatregelen met bestaand mandaat, dekking en uitvoeringskracht kunnen eerder starten.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q3 2027	Evaluatie samen duurzaam incl. vervolg keuzes vastgesteld.	College	Voortgang besproken; resultaten, planning, financiën, capaciteit en risico's zijn afgezet tegen de vastgestelde norm en afwijkingen leiden zo nodig tot een expliciet bijsturingsbesluit.
Q4 2027	Transitieagenda samen duurzaam vastgesteld.	Gemeenteraad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Jaarlijks	Voortgangsbespreking of resultaten en middelen nog voldoende in balans zijn.	College	Besluit vastgelegd met resultaat, eigenaar, termijn, financiële gevolgen en wijze van monitoring.

De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Opgave 5.3 Circulariteit, Klimaat en Duurzame Samenwerking

1. Bestuurlijk opdrachtgever
Wethouder Kielstra

2. Ambtelijk opdrachtgever
Teamleider Beleid en Regie

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave
Het coalitieakkoord bevat geen afzonderlijke nieuwe opdracht voor een brede circulariteitsagenda. Deze opgave volgt uit bestaand duurzaamheidsbeleid, klimaatverplichtingen, regionale samenwerking en de Regio Deal. Nieuwe bestuurlijke keuzes worden alleen voorgelegd wanneer zij buiten bestaande kaders of middelen treden.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat
Terschelling benut concrete regionale en lokale kansen voor klimaatadaptatie en circulariteit en mist geen kansrijke subsidies door onvoldoende voorbereiding.

Aard van de opgave: Het gaat om doorontwikkeling van bestaand klimaat- en duurzaamheidsbeleid en intensivering van regionale samenwerking.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Regio Deal De Waddeneilanden	Rijk en regio	Regionale samenwerking en financiering
Regionale Energiestrategie	Regionale overheden	Energietransitie
Terschelling Samen Duurzaam 2023–2026	Gemeenteraad	Duurzaamheidsbeleid

6. Bestuurlijke randvoorwaarden
Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Maak per kans de subsidie, gemeentelijke cofinanciering, structurele lasten, personele inzet en risico's zichtbaar. Een subsidie is pas kansrijk als uitvoering en beheer ook financieel en organisatorisch zijn geborgd.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie
Ontwikkel een compacte klimaat- en circulariteitsagenda met prioritaire opgaven, regionale projecten, subsidiemomenten, cofinanciering, capaciteit, eigenaarschap en bestuurlijke keuzes. Richt een actuele kansen- en verplichtingenplanning in.

De lokale prioritering en deelname aan regionale subsidie- en samenwerkingsprogramma's lopen parallel. Kansrijke subsidietermijnen worden niet afgewacht totdat de gehele agenda is vastgesteld.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q3 2027	Concreet plan en kansenoverzicht klimaatagenda is vastgesteld	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q4 2027	Plan van aanpak is vastgesteld uitvoering klimaatagenda	Gemeenteraad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Halfjaarlijks	Voortgangs en ontwikkeling tot het verkrijgen en verwerken van subsidies en regionale voortgang.	College	Voortgang besproken; resultaten, planning, financiën, capaciteit en risico's zijn afgezet tegen de vastgestelde norm en afwijkingen leiden zo nodig tot een expliciet bijsturingsbesluit.

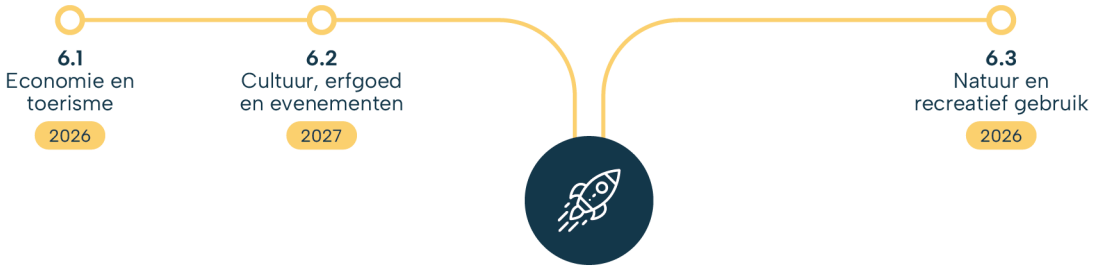
De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Programma 6

Economie, Toerisme, Cultuur en Leefbaarheid

Opgave 6.1 Economie en Toerisme

1. Bestuurlijk opdrachtgever
Wethouder Ruige

2. Ambtelijk opdrachtgever
Teamleider Beleid en Regie

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave
Het college wil een gastvrij, toegankelijk en toekomstbestendig eiland, verbetert strandovergangen, start pilots met voorzieningen, wil meer ruimte voor voetgangers en past auto-te-gast toe. Er komt een Toekomstperspectief Toerisme met fundamentele keuzes over de balans tussen bezoekers, natuur, economie en leefbaarheid. De toeristen- en forensenbelasting wordt verhoogd. Het college wil kleinschalige evenementen ondersteunen met een evenementenloket.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat
Toerisme en economie ontwikkelen zich binnen de draagkracht van het eiland en dragen bij aan leefbaarheid en een gezonde lokale economie. Evenementen blijven zichtbaar.

Aard van de opgave: Het gaat om een nieuw integraal Toekomstperspectief Toerisme, naast de uitvoering en intensivering van bestaande maatregelen.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Bestaande toeristische beleidskaders	Gemeenteraad	Toerisme
Bezoekersonderzoeken	Gemeente / partners	Draagkracht en ontwikkeling
Evenementenvisie 2021	Gemeenteraad, 2021	Evenementen
Evenementenbeleid	Gemeenteraad, November 2024	Toerisme en leefbaarheid
Omgevingsvisie Terschelling / voorbereiding	Gemeenteraad	Kader voor Toekomstperspectief Toerisme
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstuk 7	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Toerisme en leefbaarheid

6. Bestuurlijke randvoorwaarden

Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Maak onderzoeks- en uitvoeringskosten, bestaande toeristische middelen, investeringen, mogelijke opbrengsten en structurele lasten zichtbaar. Benoem financiële effecten per scenario.

Concreet bestuurlijk risico: Concrete risico's zijn stijgende kosten en wachttijden in de jeugdhulp. Regionale volume-, prijs- en wachttijdontwikkelingen bespreekt de portefeuillehouder daarom periodiek met het college.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie

Leg Q3 2027 analyse, dilemma's en richtinggevende keuzes voor. Werk de visie daarna uit met trends, draagkracht, bewoners en bezoekers, wonen, bereikbaarheid, arbeid, natuur, cultuur, maatregelen, capaciteit, financiën en besluitpunten. Start geen nieuwe brede onderzoeksronde als bestaande informatie voldoende richting geeft.

Werk evenementenbeleid uit.

Bestaande onderzoeken worden eerst benut. Analyse van economie, draagkracht, natuur, wonen en bereikbaarheid vindt parallel plaats. Daarna geeft de raad richting aan de fundamentele keuzes en stelt de organisatie het uitvoeringsprogramma op.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q3 2027	Kaders integraal toekomstperspectief toerisme vastgesteld	Gemeenteraad	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q2 2028	Visie evenementen vastgesteld	Gemeenteraad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Q4 2028	Vertaalde visie evenementen in een uitvoeringsagenda incl. fundamentele uitvoeringskeuzes	Gemeenteraad	Bestuurlijk kader is vertaald naar de uitvoeringsagenda iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Jaarlijks	Toeristische en economische monitor incl mogelijk voorstellen tot bijsturing	College	Voortgang besproken; resultaten, planning, financiën, capaciteit en risico's zijn afgezet tegen de vastgestelde norm en afwijkingen leiden zo nodig tot een expliciet bijsturingsbesluit.

De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Opgave 6.2 Cultuur en Erfgoed

1. Bestuurlijk opdrachtgever
Wethouder Adams

2. Ambtelijk opdrachtgever
Teamleider Beleid en Regie

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave
Het college wil met Oerol spreken over toekomstbestendige voorwaarden en de eigen talen en cultuur zichtbaar behouden. Museum 't Behouden Huys krijgt daarbij een belangrijke rol. De bredere erfgoedopgave volgt tevens uit bestaand beleid en de Erfgoedverordening.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat
Cultureel erfgoed en voorzieningen blijven zichtbaar en vitaal en passen bij de identiteit en financiële draagkracht van het eiland.

Aard van de opgave: Het gaat om bestaand cultuur- en erfgoedbeleid dat de organisatie actualiseert en waar nodig intensiveert.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Erfgoedverordening 2023	Gemeenteraad, 2023	Erfgoed
Cultuur- en erfgoedbeleid	Gemeenteraad	Cultuur
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstuk 7	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Vrijwilligers, evenementen, Oerol en cultuur

6. Bestuurlijke randvoorwaarden
Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Maak bestaande subsidies, onderhoudsverplichtingen, projectmiddelen, investeringen, bijdragen van derden en structurele lasten zichtbaar. Prioriteer wanneer middelen en capaciteit niet toereikend zijn.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie
Breng bestaand beleid, voorzieningen, erfgoedrisico's en investeringsbehoefte in beeld. Werk prioriteiten, uitvoering, samenwerking, capaciteit, financiën en keuzepunten uit. Pak urgente instandhoudingsrisico's tussentijds op.

Inventarisatie van erfgoedrisico's en culturele voorzieningen loopt parallel. Urgente instandhouding of continuïteit legt de portefeuillehouder direct voor en wacht niet op de integrale agenda.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q3 2027	Vastgesteld plan en risico-overzicht colle-ge	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q2 2028	Vastgesteld kader	Gemeenteraad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Jaarlijks	Voortgang aanpak erfgoed en cultuur met mogelijk besluit tot bijsturing.	College	Voortgang besproken; resultaten, planning, financiën, capaciteit en risico's zijn afgezet tegen de vastgestelde norm en afwijkingen leiden zo nodig tot een expliciet bijsturingsbesluit.

De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Opgave 6.3 Natuur, Recreatief Gebruik en Leefbaarheid

1. Bestuurlijk opdrachtgever
Wethouder Kielstra

2. Ambtelijk opdrachtgever
Teamleider Beleid en Regie

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave
Het coalitieakkoord benoemt natuur als het hart en visitekaartje van Terschelling en wil natuurgebieden toegankelijk houden. De verdere opgave volgt uit Natura 2000, het beleidskader voor de Waddenzee, de Omgevingsvisie, aangenomen moties en bestaande samenwerking met terreinbeheerders.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat
Natuurwaarden, recreatief gebruik en leefbaarheid worden in samenhang afgewogen en Terschelling heeft een herkenbare positie in Natura 2000-dossiers.

Aard van de opgave: Het gaat om de voortzetting en intensivering van bestaand natuur- en recreatiebeleid binnen geldende wettelijke kaders.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Natura 2000-beheerplannen	Rijk / provincie	Natuurbeheer
Beleidskader natuur Waddenzee	Rijk / regio	Bescherming en gebruik
Motie beheerplannen en Natura 2000	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Gemeentelijke positie
Motie beleidskader natuur Waddenzee	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Gemeentelijke positie
Omgevingsvisie Terschelling / voorbereiding	Gemeenteraad	Integrale afweging
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstuk 7	Gemeenteraad ter informatie, 3 juni 2026.	Natuur en toegankelijkheid

6. Bestuurlijke randvoorwaarden
Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Maak gemeentelijke uitvoeringskosten, bijdragen van partners, subsidies, cofinanciering en mogelijke beheerlasten zichtbaar. Benoem ook financiële gevolgen van beperkingen of uitstel.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie
Ontwikkel een agenda met recreatieve druk, natuurontwikkelingen, toerisme, leefbaarheid, Natura 2000, samenwerking, standpunten, maatregelen en beslispunten. Leg principiële dilemma's tijdig aan college en raad voor.

Analyse van recreatieve druk, Natura 2000-ontwikkelingen en samenwerking met terreinbeheerders loopt parallel. Principiële standpunten stelt het college vooraf bestuurlijk vast, zodat de gemeente tijdig in externe trajecten kan handelen.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q3 2027	Van aanpak agenda incl. recreatieve druk vastgesteld.	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q2 2028	Informatie en mogelijke bijstelling kaders vastgesteld.	Gemeenteraad	Bestuurlijk kader vastgesteld; iedere prioriteit heeft een eigenaar, planning, meetbaar resultaat, capaciteitsbeslag, financiële consequentie en moment van rapportage.
Jaarlijks	Natuur- en recreatierapportage vastgesteld.	College	Voortgang besproken; resultaten, planning, financiën, capaciteit en risico's zijn afgezet tegen de vastgestelde norm en afwijkingen leiden zo nodig tot een expliciet bijsturingsbesluit.

De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Programma 7

Bedrijfsvoering

Opgave 7.3 Bedrijfsvoering

1. Bestuurlijk opdrachtgever
Wethouder Kielstra

2. Ambtelijk opdrachtgever
Gemeentesecretaris

3. Coalitieafspraken binnen deze opgave
Het college vindt goed werkgeverschap essentieel en laat iedere bestuursperiode een werknemersbelevingsonderzoek uitvoeren, gevolgd door een concreet implementatieplan. Ook zet het college in op heldere, open en toegankelijke communicatie en een gebruiksvriendelijke Terschelling-app. De bredere bedrijfsvoeringsopgave volgt uit wettelijke verplichtingen, de collegeopdracht van juli 2026 en bestaande verbeteropgaven.

4. Bestuurlijke bedoeling, type beleid en beoogd maatschappelijk resultaat
Een beheersmatig georganiseerde organisatie waarin dienstverlening, processen, informatie, verantwoordelijkheden, systemen, personeel en sturing structureel zijn ingericht en geborgd. De gekozen indicatoren voor procesbeschrijvingen, proceseigenaarschap, Woo, managementinformatie en interne beheersing worden uiterlijk bij het verbeterplan voorzien van een nulmeting en jaarlijkse tussenwaarden.

Aard van de opgave: Het gaat om wettelijke en organisatorische verantwoordelijkheden die samenhangend worden verbeterd, versneld en structureel geborgd.

5. Bestaande situatie en context

Brondocument	Vastgesteld door / datum	Relevant voor
Informatiebeveiligingsbeleid Friese Eilanden 2024–2029	College	Informatiebeveiliging
Algemene verordening gegevensbescherming	Europese wetgever	Privacy
Baseline Informatiebeveiliging Overheid	Rijk	Informatiebeveiliging
Wet open overheid	Wetgever	Openbaarheid en informatiehuishouding
Archiefwet	Wetgever	Informatiebeheer en archivering
Besluit begroting en verantwoording	Wetgever	Financiële bedrijfsvoering
Collegeopdracht bedrijfsvoering, juli 2026	College	Verbeteropgave bedrijfsvoering
Definitieve versie Coalitieakkoord 2026–2030, hoofdstuk 4	Gemeenteraad, 3 juni 2026	Werkgeverschap, communicatie en informatie

6. Bestuurlijke randvoorwaarden

Bij de bestuurlijke afweging worden de samenhang met andere opgaven, afhankelijkheid van externe partijen, wettelijke procedures en de beperkte specialistische capaciteit van de eilandgemeente betrokken.

Maak een meerjarige raming van incidentele projectkosten, structurele formatie, externe inhuur, systemen, licenties, beheer, opleidingen en mogelijke besparingen. Benoem bestaande dekking, tekorten, fasering en de gevolgen van uitstel. Betrek aanvullende middelen via de reguliere planning-en-controlcyclus.

Concreet bestuurlijk risico: Concrete risico's zijn persoonsafhankelijkheid, onvoldoende informatiebeheer en onvoldoende managementinformatie. Het verbeterplan bevat hiervoor meetbare beheersmaatregelen en tussenresultaten.

7. Bestuurlijke opdracht aan de organisatie

Werk de collegeopdracht organisatieontwikkeling (juli 2026) uiterlijk Q2 2027 uit in een meerjarig verbeterplan. Start de nulmetingen voor dienstverlening, organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering gelijktijdig, maar prioriteer de uitvoering op risico en wettelijke urgentie. Begin met Woo, informatiebeheer, rechtmatigheid en de meest kwetsbare primaire processen. Prioriteer processen, wijs eigenaren aan en borg archivering, privacy, informatiebeveiliging, gegevenskwaliteit, digitale ondersteuning, managementinformatie, planning-en-control, capaciteit en investeringen. Leg tevens vast wat eerst gebeurt, wat later volgt en welk werk bij onvoldoende capaciteit moet worden herprioriteerd.

Versnelling door parallel werken binnen één prioritering: nulmetingen voor dienstverlening, organisatie en bedrijfsvoering starten gelijktijdig. De meest risicovolle processen, Woo en informatiebeheer verbetert de organisatie als eerste; minder kritieke processen volgen gefaseerd. Digitalisering volgt pas nadat proces, eigenaar en informatieverantwoordelijkheid zijn vastgesteld.

Besluitvorming: het college stelt deze opdracht en de daarin opgenomen minimale onderdelen vast. De ambtelijke vertaling naar onderzoeken, activiteiten, personele inzet en werkplanning neemt de organisatie op in een afzonderlijke ambtelijke uitvoeringsagenda. Uitwerking binnen bestaande raads- en financiële kaders vraagt geen nieuw raadsbesluit. Nieuw beleid, wijziging van een raadsbesluit of beleidskader, een nieuw krediet of aanvullende structurele middelen legt het college afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

8. SMART bestuurlijke mijlpalen, besluitvorming en voortgang

De genoemde kwartaaltermijn geldt als uiterste termijn. Wanneer de voorbereiding afwijkt, meldt de ambtelijk opdrachtgever dit vóór afloop van het kwartaal aan het college, inclusief oorzaak, gevolgen en een voorstel voor bijsturing.

Uiterste termijn	Product of mijlpaal	Besluitnemer	Meetbaar besluitresultaat
Q4 2026	Vastgesteld e wenselijke en haalbare nulmetingen en eerste risicoprioritering college	College	Besluit vastgelegd met resultaat, eigenaar, termijn, financiële gevolgen en wijze van monitoring.
Q4 2026	Meerjarig verbeterplan organisatieontwikkeling college vastgesteld	College	Vastgesteld document met afbakening, bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk eigenaar, planning, benodigde capaciteit, financiële uitgangspunten, risico's en eerstvolgend besluitmoment.
Q2 2027	Vastgestelde voortgangsrapportage organisatieontwikkeling college.	College	Voortgang besproken; resultaten, planning, financiën, capaciteit en risico's zijn afgezet tegen de vastgestelde norm en afwijkingen leiden zo nodig tot een expliciet bijsturingsbesluit.
Q3 2027	Voortgangsrapportage vastgesteld.	Raad	Voortgang besproken; resultaten, planning, financiën, capaciteit en risico's zijn afgezet tegen de vastgestelde norm en afwijkingen leiden zo nodig tot een expliciet bijsturingsbesluit.
Q4 2028	Tussenevaluatie organisatieontwikkeling college.	College	Voortgang besproken; resultaten, planning, financiën, capaciteit en risico's zijn afgezet tegen de vastgestelde norm en afwijkingen leiden zo nodig tot een expliciet bijsturingsbesluit.
Q1 2030	Vastgestelde eindevaluatie college.	College	Voortgang besproken; resultaten, planning, financiën, capaciteit en risico's zijn afgezet tegen de vastgestelde norm en afwijkingen leiden zo nodig tot een expliciet bijsturingsbesluit.

De ambtelijke voortgang van deze opgave wordt periodiek besproken in het portefeuillehoudersoverleg. Afwijkingen die een collegebrede keuze, herprioritering of inzet van capaciteit binnen de vastgestelde kaders vragen, legt de portefeuillehouder voor aan het college.

De organisatie verwerkt de financiële voortgang en tussentijdse bijsturing in de begroting en bestuursrapportages. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over resultaten, afwijkingen, bestede middelen en eventuele doorloop.

Voorstellen buiten de door de raad vastgestelde inhoudelijke of financiële kaders legt het college ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Bij een wezenlijke afwijking wacht het college niet op het eerstvolgende reguliere P&C-moment.

Vervolg van de uitwerking

- Behandeling van bestaand beleid en de financiële vertaling bij de begrotingsbehandeling.
- Volledig zichtbaar opnemen van de reeds geraadpleegde brondocumenten bij alle opgaven.
- Definitieve portefeuilleverdeling en ambtelijk opdrachtgeverschap.
- Onderlinge afhankelijkheden en totale belasting van de kleine organisatie.
- Haalbaarheid van de totale bestuurlijke kalender 2026–2030.
- Nulmetingen en realistische tussenwaarden voor meetbare resultaten.